

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23Co/190/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2111208454
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 01. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Jankovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2111208454.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivety Jankovičovej a členiek senátu JUDr. Daše Kontríkovej a JUDr. Gabriely Briškovej vo veci žalobkyne: O2 Slovakia, s.r.o., Bratislava, Einsteinova 24, IČO: 35 848 863, zastúpenej splnomocnenkyňou: SOUKENÍK-ŠTRPKA, s.r.o., Bratislava, Šoltésovej 14, IČO: 36 862 711, proti žalovanej: O. K., nar. XX. O. XXXX, bytom A. XX, o 562,83 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Trnava z 5. júna 2012 č. k. 16C/175/2011-72 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti o zamietnutí žaloby a určení neplatnosti zmluvnej podmienky v spojení s opravným uznesením zo 6. marca 2014 č.k. 16C/175/2011-101 p o t v r d z u j e s tým, že opravuje označenie zmluvnej podmienky tak, že sa vypúšťa text „2.2 písm. c/“.

Rozsudok súdu prvého stupňa v časti o trovách konania m e n í tak, že žalovanej sa nepriznáva náhrada trov prvostupňového konania.

Žalovanej sa nepriznáva náhrada trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napádaným rozsudkom súd prvého stupňa uložil povinnosť žalovanej zaplatiť žalobkyni 190,53 eur s 8,5% úrokom z omeškania ročne zo sumy 52,30 eur od 28. decembra 2007 do zaplatenia, zo sumy 56,23 eur od 27. novembra 2007 do zaplatenia, zo sumy 24,56 eur od 23. februára 2008 do zaplatenia, zo sumy 41,06 eur od 1. novembra 2007 do zaplatenia, zo sumy 1,99 eur od 23. apríla 2008 do zaplatenia, zo sumy 14,39 eur od 26. januára 2008 do zaplatenia a vo zvyšnej časti žalobu zamietol. Súčasne určil, že zmluvné podmienky v Dodatku k Zmluve o pripojení zo dňa 7. septembra 2007 pod bodom II. časť 2.2 písm. c/, 2.3 Dodatku ohľadne zmluvnej pokuty sú ako neprijateľné neplatné. Opravným uznesením zo 6. marca 2014 č. k. 16C/175/2011-101 súd prvého stupňa opravil úvodnú časť napádaného rozsudku v časti označenia žalobkyne, ako aj uvedením celého znenia neprijateľnej zmluvnej podmienky („Záujemca, resp. Účastník a Poskytovateľ sa dohodli, že ak Záujemca, resp. Účastník poruší niektorú z povinností podľa tohto Dodatku, Záujemca, resp. Účastník sa zaväzuje uhradiť zmluvnú pokutu vo výške 11215,97 Sk. Účastník je taktiež povinný nahradiť škodu vzniknutú Poskytovateľovi v súvislosti s porušením povinností Záujemcu, resp. Účastníka podľa tohto Dodatku v časti presahujúcej výšku zmluvnej pokuty. Zmluvná pokuta je splatná na základe výzvy Poskytovateľa. Zmluvná pokuta sa neaplikuje, ak dôjde k zmene podmienok Zmluvy v znení a doplnení podľa tohto Dodatku počas Doby viazanosti z dôvodu uzatvorenia iného písomného dodatku k Zmluve podľa podmienok Akcie, ak si záujemca, resp. Účastník zároveň zakúpi MT podľa podmienok Akcie“). Súd prvého stupňa v napádanom rozsudku rozhodol aj o zrušení Platobného rozkazu z 12. júna 2011 č. k. 9Ro/56/2011-40 a o trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Rozhodnutie odôvodnil ust. § 53 ods. 1, 4 písm. k/ a ods. 5, § 517 ods. 2, § 494 O. z. (Občiansky zákonník č. 40/1964 Zb. v znení neskorších

zmien a doplnení), § 80 písm. b/, § 142 ods. 2, § 153 ods. 3, 4 a § 173 ods. 2 O. s. p. (Občiansky súdny poriadok č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení), § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka. Vecne zdôvodnil uzavretou zmluvou o pripojení, na základe ktorej boli žalovanej poskytnuté elektronické komunikačné služby prostredníctvom verejnej telefónnej siete žalobkyne, za ktoré nezaplatila a preto bola jej uložená povinnosť zaplatiť cenu poskytnutých služieb 190,53 eur (ktorá bola jasne a zrozumiteľne dohodnutá). Z dôvodu omeškania žalovanej s plnením uvedeného dlhu, žalobkyni boli priznané aj úroky z omeškania. Nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 372,30 eur súd prvého stupňa žalobkyni nepriznal, kvalifikujúc ju ako neprijateľnú zmluvnú podmienku a preto neplatnú. Poukázal na čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, v zmysle ktorého členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa (smernica v prílohe uvádza pre členské štáty ako vzor niektoré zmluvné podmienky, ktoré odporúča transponovať do vnútroštátnych predpisov, medzi ktoré je radená aj neprimeraná kompenzácia za porušenie záväzku spotrebiteľa). Uvedená neprimeraná sankcia bola explicitne zapracovaná medzi neprijateľné podmienky aj do Občianskeho zákonníka. Žalobkyňa ponúkala svoje služby spotrebiteľom prostredníctvom štandardných zmlúv, ktoré mala vopred pripravené a v ktorých spotrebiteľia zmluvné podmienky nemôžu ovplyvniť. To platí aj pre zmluvnú pokutu, požadovanú vždy v nezmenenej výške bez ohľadu na to, aký čas zostával do konca doby viazanosti. Reálne tak môže nastať situácia, že spotrebiteľ zaplatí 23 paušálnych mesačných poplatkov, v dôsledku čoho mu zostáva nezaplatený len jeden poplatok, pre nezaplatenie ktorého si žalobkyňa uplatní rovnakú zmluvnú pokutu ako v prípade omeškania po celú dobu viazanosti zmluvou. Výška zmluvnej pokuty 372,30 by vo vzťahu k mesačnému poplatku predstavovala neúmerne vysokú sumu. Súd prvého stupňa zdôraznil, že súdna kontrola spotrebiteľských zmlúv je postavená na absolútnej neplatnosti neprijateľných klauzúl. Rozhodujúce je, že problémová zmluvná podmienka v spotrebiteľskej zmluve je objektívne spôsobilá poškodiť spotrebiteľa (čl. 4 ods. 1 vyššie uvedenej smernice sa nezameriava na vôľu účastníkov, ale na všeobecný pojem nekalých okolností, čím sa odchyľuje od tradičnej zásady zmluvného práva, ktorou je suverenita účastníkov pri prejave vôle zmluvných strán). Spotrebiteľ v porovnaní s dodávateľom sa nachádza v slabšej pozícii, pokiaľ ide o schopnosť vyjednávať ako i úroveň jeho znalostí. Na podporu svojej argumentácie súd prvého stupňa označil rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie (C-240/98 až C-244/98 Océano Grupo Editorial a Salvat Editores), z ktorých je zrejмый obligatórny zásah súdu proti nekalej podmienke. Cieľ článku 6 označenej smernice, ktorý od členských štátov vyžaduje stanoviť, že nečestné podmienky nie sú pre spotrebiteľa záväzujúce, by sa nedosiahol, keby bol spotrebiteľ sám povinný vystúpiť proti nečestnej povahe takých podmienok. Účinná ochrana spotrebiteľa sa môže dosiahnuť len ak národný súd prehlási, že má právomoc zhodnotiť podmienky tohto druhu na svoj vlastný návrh. S poukazom na uvedené len čiastočné zneplatnenie zmluvnej pokuty by potom nieslo riziko, že žalobkyňa by neodradilo takéto opatrenie, pretože v prípade súdnej kontroly by bola len sporadicky zmluvná pokuta moderovaná (avšak by zostala a neprimerane by regulovala vzťahy neurčitého počtu spotrebiteľov). Opatrenia proti nečestným klauzulám musia byť efektívne a odradzujúce (čl. 7 ods. 1 uvedenej smernice). Rozhodnutie o trovách konania súd prvého stupňa odôvodnil poukazom na čiastočný úspech žalobkyne.

Proti tomuto rozsudku podala včas odvolanie žalobkyňa v zamietnutej časti s návrhom na jeho zrušenie a vrátenie veci súdu prvého stupňa, alternatívne na zmenu priznaním nároku na zaplatenie zmluvnej pokuty 372,30 eur s 8,5%-ným úrokom z omeškania od 25.4.2008 do zaplatenia. Odvolanie obsahovo odôvodnila nesprávnym právnym posúdením veci tým, že súd prvého stupňa nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav. Zmluvná pokuta má povahu paušalizovanej náhrady škody a jej výšku je potrebné posudzovať vo vzťahu k rozdielu štandardnej akciovej ceny mobilného telefónu, ako i hodnote benefitu, ktorý žalovaná na základe zmluvy o pripojení získala. Výška zmluvnej pokuty je oveľa nižšia v porovnaní s hodnotou mobilného zariadenia a získaného benefitu. Žalovaná je sankcionovaná týmto nárokom za nesplnenie svojej povinnosti riadne a včas uhrádzať cenu za poskytnuté služby (v dôsledku čoho došlo k vypojeniu SIM-karty z prevádzky). Nesplnením záväzku viazanosti zo strany žalovanej vzniká na strane žalobkyne škoda, v sume rozdielu medzi plnou cenou mobilného telefónu a jeho akciovou cenou, ako aj s prihliadnutím na poskytnuté výhody a benefity. Dojednanie o zmluvnej pokute plní aj funkciu preventívnu pred zneužívaním kúpy mobilného telefónu za akciovú cenu zo strany špekulatívnych zákazníkov. Zmluvná pokuta musí do určitej miery prevyšovať skutočnú hodnotu výhody získavanej zákazníkom. Ako zabezpečovací prostriedok plní hrozbu majetkovej ujmy, s cieľom nútiť dlžníka splniť si zmluvné povinnosti. Výška

zmluvnej pokuty je závislá od rizika, ktoré môže žalobkyni vzniknúť v prípade, ak žalovaná načerpá všetky benefity a nezaplatí žiadnu platbu. Žalobkyňa poukázala aj na ust. § 3a Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení neskorších zmien a doplnení, podľa ktorého sa považuje za primeranú sankcia do výšky poskytnutej hodnoty peňažných prostriedkov (ak sankcie dosiahnu hodnotu poskytnutých peňažných prostriedkov je možné ako sankciu ďalej len uplatňovať úroky z omeškania v zmysle nariadenia). Uvedenú úpravu je možné primerane aplikovať aj na prípady poskytnutia mobilného zariadenia, keďže ide o prvotný náklad žalobkyne, ktorý sa jej vráti až prostredníctvom postupných platieb a plnení od žalovanej. Zmluva pokuta nie je uplatňovaná ani vo výške, aká by podľa ust. § 3 Nariadenia vlády bola možná. Hodnota dotácie žalobkyne do kúpy mobilného telefónu Nokia5200 predstavovala 182,33 eur. Žalovaná mala predmetné mobilné zariadenie uhradiť počas doby trvania zmluvného vzťahu postupnými splátkami, čo však nedodržala, týmto spôsobom vznikla žalobkyni škoda. V dôsledku nedodržania záväzku žalovanej zo zmluvy preto žalobkyni prislúcha nárok na náhradu škody, vo vyššie uvedenej sume poskytnutej dotácie na nákup mobilného zariadenia. Súčtom oboch častí zmluvnej pokuty, t. j. štandardnej ceny mobilného telefónu 182,33 eur a celkovej hodnoty poskytnutého benefitu 1.949,31 eur sa dospeje k sume 2.131,64 eur, prevyšujúcej uplatňovanú zmluvnú pokutu. Podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 32Odo 1047/2003 nemožno považovať za rozpor s dobrými mravmi, ak záväzok je zabezpečený dôraznejšími sankciami pre prípad nesplnenia. Podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 28Cdo 575/2005 už pri uzatváraní zmlúv (pričom zmluva o zmluvnej pokute ako forma zabezpečenia pohľadávky k nim patrí) sa uplatňuje princíp ochrany tej strany, ktorá má v úmysle plniť a efektívne svoje záväzky aj plní. Žalobkyňa poukázala na rozhodnutie Krajského súdu v Žiline sp. zn. Co/148/2011 z 31. mája 2011 (podľa záverov ktorého nesplnením povinnosti zo strany žalovaného by žalobca neprišiel o sumu, o ktorú poskytol lacnejší mobilný telefón, ale aj o bližšie nešpecifikované plnenie, ktoré by mu bolo poskytnuté za predpokladu, že by zotrval po stanovenú dobu v zmluvnom vzťahu), ako i rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 12Co/39/2000 (podľa záverov ktorého aj hodnota mobilu mala vplyv na dojednanie výšky zmluvnej pokuty, ak by si žalovaná vybrala mobil nižšej cenovej kategórie, prispôbilo by sa tomu platenie zmluvnej pokuty, pričom každý kto vstupuje do zmluvného vzťahu, má si byť vedomý dôsledkov z neho vyplývajúcich bez možnosti špekulácií).

Žalovaná odvolací návrh nepodala.

Odvolací súd po zistení, že odvolanie podala včas účastníčka konania proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné odvolanie (§ 201 a § 204 ods. 1 O. s. p.), preskúmal napadnutý rozsudok v medziach odvolania žalobkyne (§ 212 ods. 1 O. s. p.), v spojení so závislým výrokom o určení neplatnosti zmluvnej podmienky a o trovách konania (§ 212 ods. 2 písm. d/ O. s. p.) a bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p.) dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

Odvolací súd sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa, ktorý v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie danej veci, vecne správne rozhodol a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s ust. § 157 ods. 2 O. s. p.. Na zdôraznenie správnosti napádaného rozhodnutia a vzhľadom na potrebu vysporiadať sa s tvrdeniami žalobkyne v odvolaní, odvolací súd doplnil ďalšie dôvody.

Ustanovenie § 53 O. z. sa týka podmienok, ktoré zákon označuje za neprijateľné. Ide o podmienky poškodzujúce spotrebiteľa a preto ich používanie zákon sankcionuje absolútnou neplatnosťou (§ 53 ods. 5 O. z.). Vyjadruje snahu, aby dodávateľ v spotrebiteľských zmluvách pristupoval k tvorbe podmienok v súlade s dobrými mravmi. Spotrebiteľ z povahy veci v súčasných podmienkach štandardizácie produktov bežnej spotreby, ako aj zmluvných podmienok má iba fiktívnu možnosť ovplyvniť podstatu zmluvných podmienok, ktoré sú mu zo strany dodávateľa predložené, pritom často vzhľadom na ich rozsiahlosť a použitú právnu terminológiu nemá možnosť, či už ich vôbec prečítať alebo pochopiť ich obsah. Je potrebné zdôrazniť, že ochrana spotrebiteľa sa týka iba formulárových zmlúv, ktoré dodávateľ vopred pripravil a používa vo viacerých prípadoch, pričom spotrebiteľ spravidla obsah zmluvy nemení.

Zmluva o pripojení, ako aj dodatok k nej (uzavreté účastníkmi konania) sú typický štandardnými formulárovými listinami, na ktoré zásadne dopadá súdna kontrola. Zmluvná pokuta (obsiahnutá v článku II. 2.3 Dodatku k zmluve o pripojení) bola vopred zo strany žalobkyne naformulovaná bez možnosti jej zmeny zo strany žalovanej ako spotrebiteľky. Podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, pretože bola navrhnutá vopred dodávateľom a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu

podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Ochrana spotrebiteľa pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách vychádza z predpokladu, že spotrebiteľ je z hľadiska informovanosti a z hľadiska vyjednávacej pozície v slabšom postavení a má spravidla na výber buď zmluvu vopred naformulovanú dodávateľom akceptovať so všetkými formulárovými klauzulami alebo ju odmietnuť. Možnosť zmeny štandardných zmluvných podmienok zo strany spotrebiteľa je len iluzórna a je zrejmé, že ide o zmluvnú rovnováhu len formálnu. Faktickú rovnováhu možno dosiahnuť len vonkajším zásahom (rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie C-240/98 až C-244/98 Océano Grupo Editorial a Salvat Editores).

Spotrebiteľské zmluvy však nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (neprijateľné zmluvné podmienky). Preto v danom prípade bolo správne súdom prvého stupňa považované za neprijateľnú zmluvnú podmienku dojednanie o zmluvnej pokute, zaväzujúce spotrebiteľa k jej zaplateniu v prípade porušenia zmluvy počas celej doby viazanosti, ako i v prípade, ak si účastník zmluvy plnil svoju povinnosť odoberať služby poskytované žalobcom (riadne platil úhradu) až do doby krátko pred uplynutím doby viazanosti, pričom aj v prípade nezaplatenia poslednej úhrady mal povinnosť zaplatiť zmluvnú pokutu stále v plnej výške. V tomto smere žalobkyňa nerozlišovala medzi prípadmi, kedy spotrebiteľ ukončí zmluvu jeden mesiac pred uplynutím doby viazanosti alebo keď sa tak stane na začiatku doby viazanosti. V oboch prípadoch by bola žalovaná ako spotrebiteľka viazaná rovnakou výškou zmluvnej pokuty, čo je potrebné považovať za neprijateľnú zmluvnú podmienku, spôsobujúcu značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Súd prvého stupňa preto správne vyhodnotil absenciu časového aspektu v dojednaní o zmluvnej pokute za narušenie rovnováhy v právach a povinnostiach účastníkov konania ako zmluvných strán, čo poškodzuje spotrebiteľa.

Vo viacerých prípadoch bola zmluvná pokuta rovnakého významu už vyhlásená súdmi za neprijateľnú zmluvnú podmienku (napr. rozsudok Okresného súdu Prešov z 13. augusta 2010 č. k. 17C 23/2010-65 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešovej z 29. júna 2011 č. k. 2Co/137/2010), pričom článok 7 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách ukladá členským štátom zabrániť súvislému používaniu neprijateľných zmluvných podmienok.

Súd ako orgán členského štátu EÚ pri poskytovaní ochrany pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami je povolaný ex offio skúmať, či voči spotrebiteľovi nie je uplatňované plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky. Zmluvnú pokutu uplatňovanú z absolútne neplatného zmluvného dojednania nemožno ani zmoderovať, pretože tomu bráni jej neplatnosť. Zníženie zmluvnej pokuty sa môže týkať len platne uzavretej zmluvnej podmienky. Súdny dvor Európskej únie judikoval, že sa nepripúšťa modifikácia neprijateľnej zmluvnej podmienky (C-618/10 Banco Espanol), čím sa sleduje odradenie dodávateľa od ďalšieho používania nekalej podmienky. Prvostupňový súd tak správne odôvodnil aj skutočnosť, prečo nebolo možné použiť moderačné právo vo vzťahu k výške zmluvnej pokuty.

Pokiaľ súd prvého stupňa vyslovil neprijateľnosť zmluvnej podmienky v článku II.2.3 Dodatku k zmluve o pripojení zo 7. septembra 2007, postupoval v súlade s § 153 ods. 3, 4 O. s. p.. V zmysle tohto ustanovenia súd môže v rozsudku, ktorý sa týka sporu zo spotrebiteľskej zmluvy, aj bez návrhu vysloviť, že určitá podmienka používaná v spotrebiteľských zmluvách je neprijateľná. Ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky alebo mu na základe takejto podmienky uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané zadosťučinenie, aj bez návrhu výslovne uvedie túto zmluvnú podmienku do výroku rozhodnutia. Takto dojednané zmluvné podmienky majú priamy dosah aj vo vzťahu k ostatným spotrebiteľom, ktorí za rovnakých podmienok uzatvárajú so žalobkyňou zmluvu o využívaní jej služieb. Cieľom vyslovenia takejto podmienky vo výroku súdneho rozhodnutia je, aby sa žalobkyňa zdržala používania tejto podmienky vo vzťahu k ostatným spotrebiteľom a aby tak nedochádzalo k ich poškodzovaniu a bola zabezpečená účinná ochrana spotrebiteľa.

Vzhľadom k tomu, že súd prvého stupňa nedôvodne zahrnul do znenia dojednanie o zmluvnej podmienke aj označenie bodu 2.2 v článku II Dodatku k zmluve o pripojení (ktoré nepredstavuje znenie predmetnej zmluvnej podmienky), odvolací súd opravil vo výroku opravného uznesenia súdu prvého stupňa časť označenia neprijateľnej zmluvnej podmienky, vypustením číselného označenia zmluvného dojednanie „2.2. písm. c“.

Argumentáciu žalobkyne obsiahnutú v odvolaní, vymedzením funkcií hmotnoprávneho inštitútu zmluvnej pokuty ako zabezpečovacieho prostriedku, sledujúceho satisfakčnú, reparačnú a preventívnu funkciu, nebolo možné prijať, vzhľadom na kvalifikovanie predmetného dojednania o zmluvnej pokute ako neprijateľnej zmluvnej podmienky a teda absolútne neplatnej (neplatná zmluvná podmienka nie je spôsobilá plniť žiadne funkcie). Žalobkyňou uvedená konštrukcia náhrady škody bola taktiež bez právneho významu. Súdne konanie má svoje zákonom stanovené procesné pravidlá a v predmetnej veci žalobkyňa evidentne uplatnila nárok zo zmluvnej pokuty, ktorý by mohol byť predmetom samostatného konania. Ide o návrh na plnenie zo zmluvy (§ 80 písm. b/ O. s. p.). Právo na náhradu škody je pre zmenu právom z porušenia práva a predpoklady zodpovednostného vzťahu sú iné ako v prípade práva zo zmluvy. Preto nebolo možné zohľadniť tvrdenia žalobkyne v odvolaní o spôsobenej skutočnej škode, zodpovedajúcej hodnote dotácie do poskytnutého telefónneho zariadenia.

Účastníci konania uzavreli zmluvu o pripojení, obsahom ktorej bola aj dohoda o kúpnej cene koncového telekomunikačného zariadenia (mobilný telefón) vo výške 1 Sk. Uvedená kúpna cena predstavuje obligatórnu náležitosť kúpnej zmluvy, podliehajúcu zmluvnému konsenzu. Žalobkyňa ponúkla žalovanej jednotlivé zmluvné podmienky, súčasťou ktorých bola aj dohoda o kúpnej cene telekomunikačného zariadenia. Jej zaplatením došlo k platnému nadobudnutiu vlastníckeho práva žalovanej k telekomunikačnému zariadeniu. Nesplnenie povinnosti žalovanej zaplatiť cenu poskytnutých služieb žalobkyňou nemá však vplyv na dohodu zmluvných strán o kúpnej cene. Žalobkyňa ako dodávateľ (vykonávajúci podnikateľskú činnosť) sa rozhodla ponúknuť žalovanej telekomunikačné zariadenie v zľavenej cene, poukazujúc na výhody akciovej ponuky, motivujúcej pre uzavretie dodatku k zmluve o pripojení zo strany žalovanej ako spotrebiteľa, ktorá akciu využila. Zaplatenie kúpnej cena nepredstavuje porušenie zmluvy, ale jej naplnenie. Skutočnosť, že predajná cena telekomunikačného zariadenia bola inak vyššia, nespôsobila vznik majetkovej ujmy na strane žalobkyne. Mohla predstavovať vyššiu hodnotu, za ktorú však žalobkyňa telekomunikačné zariadenie žalovanej nepredala. Akciové ceny sú primárne určené na ovplyvnenie (prilákanie) zákazníka, pričom podnikateľ nesie riziko spojené so stanovením nižšej tzv. akciovej ceny (hoci predávaný tovar by inak mohol predať za vyššiu hodnotu). Žalobkyňa preto prislúchala len dohodnutá kúpna cena, ako aj úhrada cien poskytnutých služieb, ktorých sa domáhala v preskúmanom súdnom konaní. Žalobkyňa nesie zodpovednosť za svoje rozhodnutia, ako i ponuku, ako spôsob zabezpečenia záväzkov a bola to práve ona, ktorá takýto obsah práv a povinností zmluvných strán ponúkla žalovanej. Žalobkyňa v pozícii dodávateľa ako jediná mohla ovplyvniť to, či sa vec žalovanej predá a za akú cenu, ktorú sama určila. Keďže nebola už vlastníkom mobilného telefónu, nemohla jej vzniknúť škoda na veci a žiadna iná povinnosť žalovanej vo vzťahu k žalobkyňi z titulu zľavenej kúpnej ceny nevznikla, pretože žiadna takáto povinnosť v zmluve upravená nebola.

Obdobne úvaha žalobkyne o primeranosti zmluvnej pokuty (s poukazom na ust. § 3a ods. 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnení) bola bez právneho významu, keďže v danom prípade sa jednalo o neprijateľnú zmluvnú podmienku a teda neplatnú, preto uvažovať o primeranosti neplatnej zmluvnej pokuty nebolo dôvodné. Výpočet dojednanej zmluvnej pokuty obsiahnutý v odvolaní žalobkyne nebol taktiež náležitý, keďže výška zmluvnej pokuty bola uvedená pevnou sumou v dodatku k zmluve o pripojení uzavretej účastníkmi konania a preto hodnotenie štandardnej ceny mobilného telefónu a poskytnutých benefitov bolo irelevantné.

K poukazu žalobkyne v odvolaní na právne závery označených rozhodnutí krajských súdov, je potrebné uviesť, že podľa platného právneho poriadku Slovenskej republiky nie je daná viazanosť právnym názorom vysloveným skorším rozhodnutím súdu rovnakého stupňa. Súd prvého stupňa rozhodol v súlade s konštantnou judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie, ktorá predstavuje primárny prameň komunitárneho práva a sudy prvého aj druhého stupňa sú povinné postupovať v konaní a rozhodovať v súlade s ňou. Keďže s neoprávnene uplatňovaným nárokom na zaplatenie zmluvnej pokuty sa žalobkyňa nemohla dostať do omeškania, aj v tejto časti bola žaloba súdom prvého stupňa dôvodne zamietnutá.

Odvolací súd podľa § 219 ods. 1 O. s. p. rozsudok súdu prvého stupňa v spojení s opravným uznesením ako vecne správy potvrdil s tým, že sa opravuje vo výroku opravného uznesenia v časti určenia neplatnosti zmluvnej podmienky jej číselné označenie vypustením textu „2.2 písm. c“.

Súd prvého stupňa pri rozhodovaní o trovách prvostupňového konania dôvodne aplikoval ust. § 142 ods. 2 O. s. p., ktoré však nesprávne interpretoval, keď konštatoval, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Účastníkovi, ktorý má vo veci prevažný úspech, súd prizná pomernú časť nákladov konania proti účastníkovi, u ktorého v konaní prevažoval neúspech. V danom prípade bola žalobkyňa úspešná v rozsahu 34% (190,50 eur), v ktorej časti bola neúspešná žalovaná. Úspech žalovanej predstavoval 66% (372,30 eur). Pomer úspechu a neúspechu tak predstavoval vznik nároku žalovanej na náhradu trov konania v rozsahu 32%. Žalovaná však nepodala návrh na priznanie náhrady trov prvostupňového konania a zo spisu vznik trov konania tejto účastníčky nevyplýval. Odvolací súd preto podľa § 220 O. s. p. zmenil rozhodnutie súdu prvého stupňa o trovách konania tak, že žalovanej sa nepriznáva náhrada trov prvostupňového konania (rozhodnutie, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, sa vzťahuje na prípady len ak úspech a neúspech obidvoch procesných strán bol rovnaký, čo nebol daný prípad).

Z dôvodu, že žalovaná bola v odvolacom konaní úspešná, podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O. s. p. jej vzniklo právo na náhradu trov odvolacieho konania. Žalovaná však nepodala návrh na priznanie náhrady trov odvolacieho konania a zo spisu vznik trov konania tejto účastníčky nevyplýval, preto žalovanej náhrada trov odvolacieho konania nebola priznaná.

Rozsudok prijal senát odvolacieho súdu hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Tento rozsudok nemožno napadnúť odvolaním.